

Verksamheten i Postmuseum under 1989

För Postmuseum har 1989 varit ett framgångsrikt år. Museets utställningar har rönt stor uppmärksamhet i massmedia och varit välbesökta. Årets besöksiffra på 78 000 är den högsta i museets historia.

Postmuseums övertagande av PFA's servicebutik på Vasagatan tillförde museet många nya besökare och ökade museets intäkter avsevärt. Ombyggnaden av butiken har blivit mycket uppskattad. Den innebar dock att basutställningen på bottenvåningen fått en abrupt avslutning eftersom det sista utställningsrummet togs till butiksyta. En viss ombyggnad av basutställningen blir därför nödvändig.

Postmuseum har blivit något av en mötesplats för filatelister inte minst under frimärksutgivningsdagar. Många föreningar förlägger sina möten till museet. Det är en utveckling vi gärna uppmuntrar.

Postmuseum har dock, på grund av väskanser på två tjänster, inte kunnat arbeta med insamling, vård och samtidsdokumentation i önskvärd omfattning.

Postmuseinämnden

Postmuseinämnden består av åtta ledamöter som utsetts av generaldirektören. Ledamöter för perioden 1988–1990 är:

Chefen för PFA Svenska Frimärken Anna-Greta Waldemarsson; fr o m 1 november Stig Stållvik; chefen för Postmuseum Karin Rabén; Maria Rosvall-Rudewald, företrädare för Postens Huvudkontor; Lennart Lindhe, företrädare för Postens Regionkontor; Bengt Nyström, utsedd av Riksantikvarien; Uno Jansson, representant för personalorganisationerna inom Posten; Rolf-Bertil Eklund, representant för Postmusei Vänner samt Gunnar Dahlvig, representant för frimärksamlarna.

Postmuseinämnden har under året haft fyra sammanträden.

Nya regler för kassation och gallring har arbetats fram.

Nämnden har påpekat att Postmuseum borde utforma vissa utställningar så att de senare kan användas till vandringsutställningar för t ex läns- och lokalmuseer.

Man har också diskuterat museernas roll som källor till kunskap och vikten av att information om samlingarna finns i databaser som kan kommunicera med varandra.

Vikten av att dokumentera postanställdas och postpensionärers upplevelser av arbete i Posten har också påtalats.

Organisation och personal

Postmuseum består under museichefen Karin Rabén, av tre enheter, föremålsheten, informations- och utställningsheten samt allmänna enheten. Föremålsheten med Britt Westermarck som vikarierande chef svarar för musei- och rekvisitasamlingarna, fotoverksamheten samt basutställningarna. Informations- och utställningsheten med Vesela Stridsberg som chef svarar för extern information, marknadsföring, tillfälliga utställningar, program, aktiviteter och visningsverksamhet. Allmänna enheten med Carl-Gustaf Klein som chef svarar för administrativa ärenden, försäljningsverksamhet, säkerhet, intern information samt bibliotekets verksamhet.

Museisamlingarna

Allmänt

Vid 51 tillfällen har icke utställda samlingar studerats av forskare och andra besökare.

Föremålssamlingarna

Arbetet med omregistrering och komplettering av bristande dokumentation samt nyregistrering i databasen POST har under året kontinuerligt pågått. 1 286 föremål har registrerats.

Frimärken och förlagor

Specialsamlingen Sverige, moderna utgåvor, har monterats o m utgåvan Ång och hage 1987, varvid 108 albumblad har tillförts samlingen.

Utlåningssamlingarna av nyutkomna svenska frimärken och häften med svensk respektive engelsk text har kompletterats med 290 albumblad.

Den svenska Specialhäftessamlingen har kompletterats med 422 albumblad.

Finlands och Grönlands landssamlingar har uppdaterats med 40 albumblad.

Följande temasamlingar för utlån har under året sammanställts:

Hundar på frimärken, 50 albumblad

Svampar på frimärken, 50 albumblad

Dinosaurier på frimärken, 20 albumblad

Förlagor till svenska frimärken utgivna 1988 har beskrivits och fotograferats.

Dokument- och fotosamlingarna

61 reprofotograferingar av originalbilder har utförts.

159 fotografier samt 316 färgdiar har beställts för externt bruk.

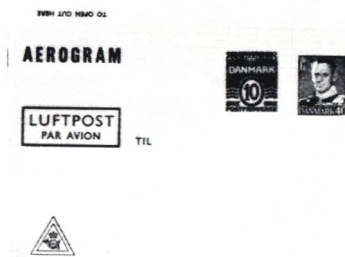
Svenska Frimärken utgivna 1989 har fotograferats på färgdia.

Nyförvärv

Ulla Lindberg, Djursholm, har donerat sin prisbelönta utställningssamling Nordiska aerogram till Postmuseum. Samlingen omfattar utgåvor från Sverige, Norge, Danmark, Finland och Island. De olika tryckupplagorna redovisas liksom en hel del varianter och specialiteter. Samlingen är upplagd efter Ulla Lindbergs special-

3:11. Färgfläck under kungens öra i valörmärket.
3:1. Feltryck "DANMARK" på tilltryckta tilläggsmärket.

4. Utgivet 1950-10-16.

Ett av albumbladen till Ulla Lindbergs aerogramsamling.

handbok, Nordens aerogram, utgiven som nummer 17 i Sveriges Filatelist Förbunds skriftserie.

Gåvor från Postmusei Vänner

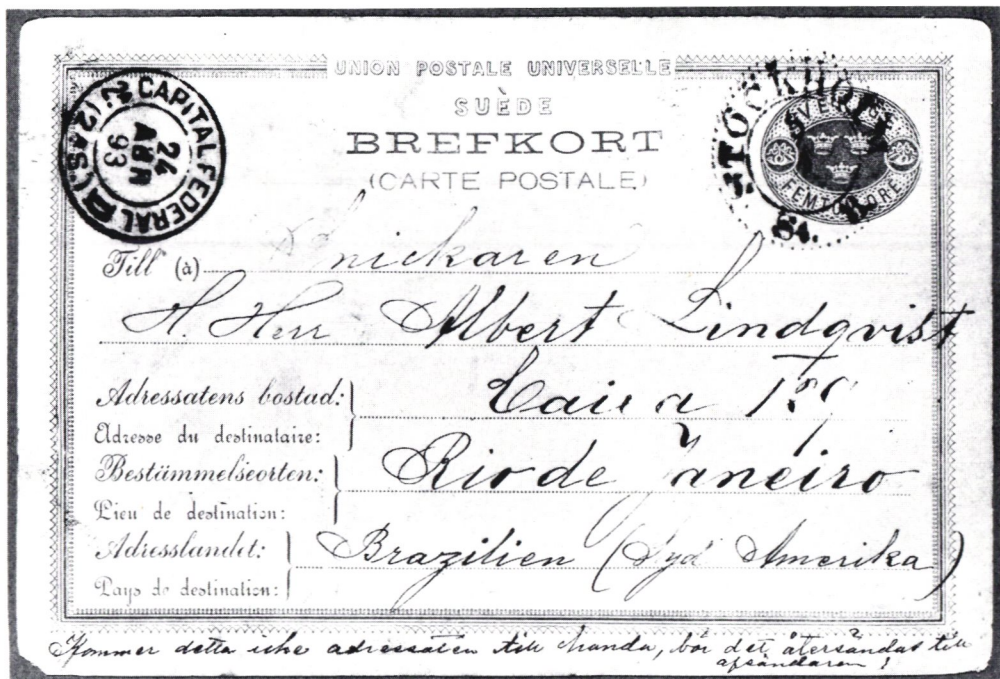
Brev, sänt ofrankerat från Laurvig 16 augusti 1872 till Luleå, Lösenstämpel »25 öre» slagen på kuvertets baksida. Transitstämplat Christiania omk. samt PKXP nr 7 ned.

Brevkort i valören 15 öre, sänt till Brasilien 5 april 1893 från Stockholm. Ankomststämplat i Rio de Janeiro 24 april 1893.

Samling nordiska aerogram kompletterande ovan beskrivna donation från Ulla Lindberg.

Svenska filatelistiska objekt Gåvor

Till samlingarna har mottagits gåvor be-

15 öre enkelt brevkort från Stockholm den 5 april 1893 till Brasilien. Ankomststämplat i Rio de Janeiro 24 april 1893. Gåva Postmusei Vänner.

stående av frimärken, brev m m varav några presenteras här.

Falskt brev, stämplat Jönköping 1866, frankerat med 12 öre vapentyp och 3 öre liggande lejon.

Ett luftpostbrev sänt från Mora till Buenos Aires 26 maj 1941.

Internationell postanvisning från Norrköping till Hamburg 1967, frankerade med 140 öre postemblem.

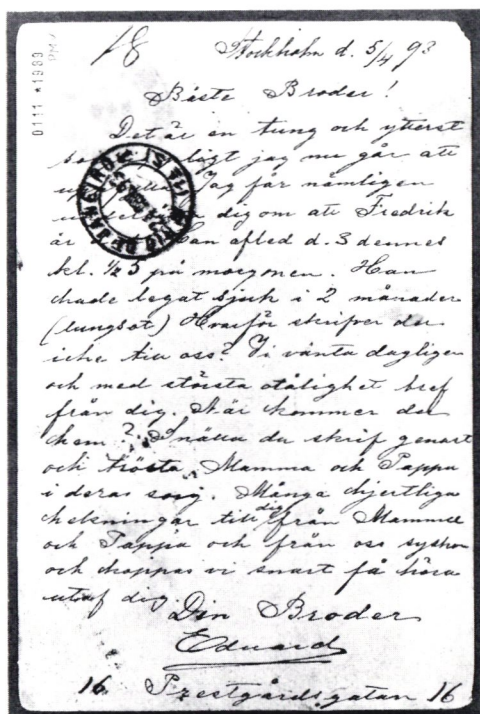
Helark av 1 öre små tjänstefrimärken, samt ett kvartsark av 27 på 80 öre Gustav V i medaljong, stämplade Sollefteå.

Förlageskisser utförda av Lars Norrman, under hans arbete med frimärket Helikopterpost som utgavs 1958.

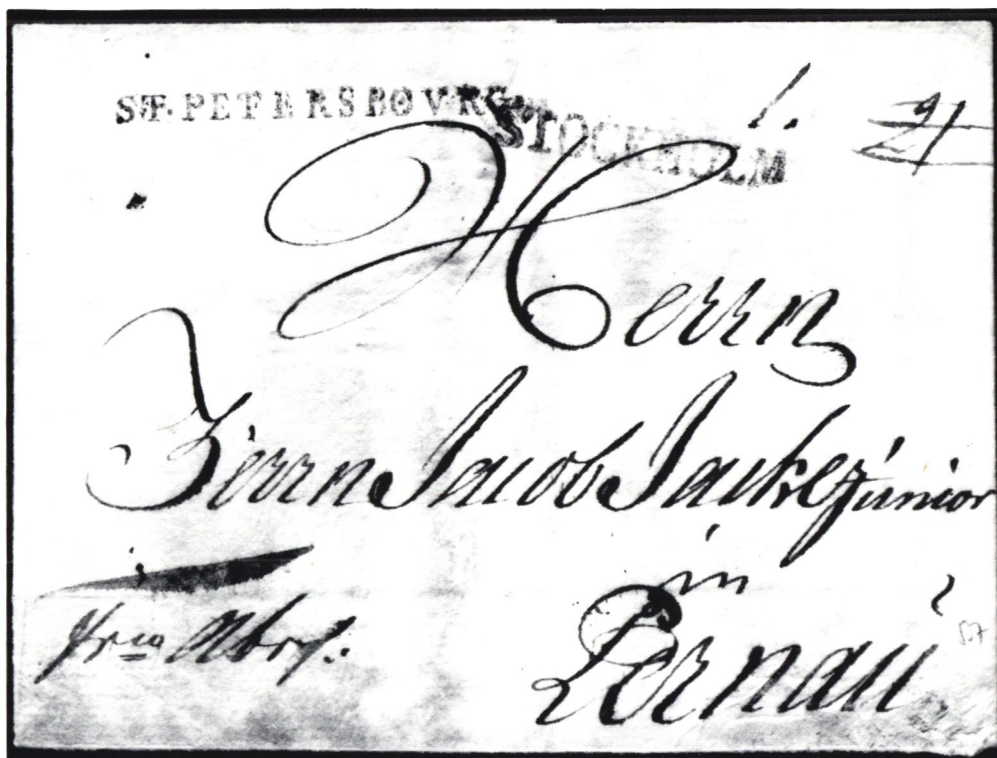
Linoleumsnitt till frimärksserien Lantbruk, som utgavs 1979. Märkena utformades av Svenolov Ehrén.

Inköp

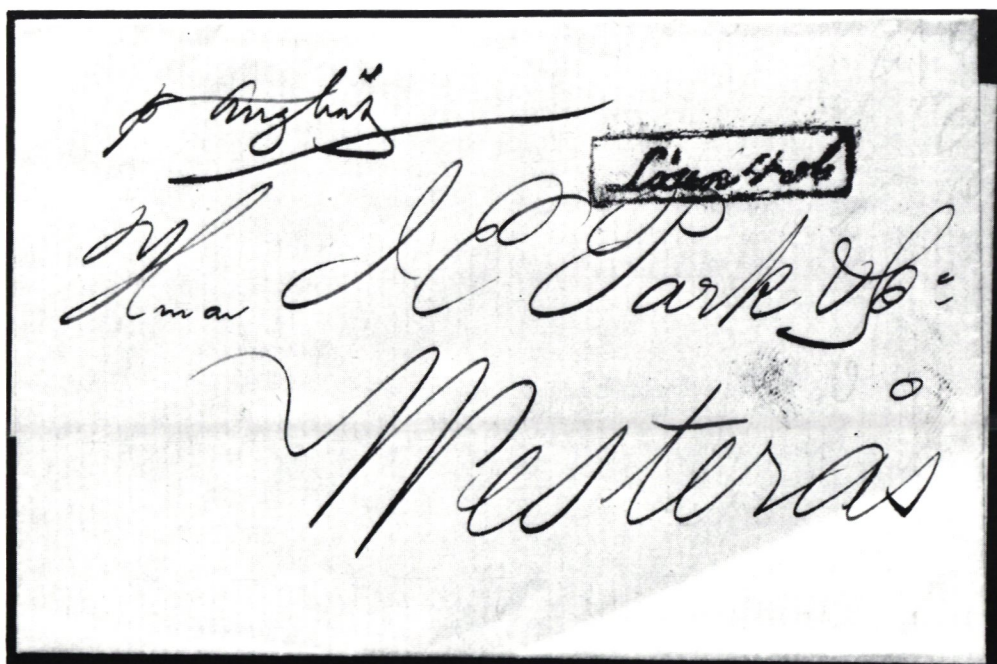
Brev till Pernau 1772, med rakstämplar Stockholm, typ 5, och S:t Petersburg. Anteckning på kuvertet Frco Abrf (Abborfors).

Brevkortets textsida där brodern Eduard skriver och berättar om ett dödsfall och ber sin bror Albert att snart skriva hem.

Brev till Pernau 1772, med rakstämplar Stockholm och S:t Petersburg. Anteckning på kuvertet Frco Abrof (Abborrfors).

Ofrankerat brev daterat Stockholm 28 augusti 1857, sänt till Västerås där stämplens "lösen 4 sk" slagits.

Lösenbrev undertecknat i Stockholm 28 augusti 1857, sänt till Västerås där lösenstämpeln »lösen 4 sk» slagits.

13 brev från perioden 1860–1872, samtliga befordrade med ångbåt och frankerade med 12 öre vapentyp.

Lösenbrev från Danmark till Sundsvall 1876. Framsidan försedd med texten Utilstreåkkelig frankeret samt en T-stämpel. Lösen erlagd med 3×5 öre och 2×1 öre.

Brev från 1875, frankerat med 2×20 öre ringtyp, samt 8 och 16 öre tvåfärgad siffertyp från Danmark. Eftersänt med 40 öre dubbelt porto.

Lösenbrev med 2×5 öre lösen, stämplade med en blå Stockholmsstämpel 18 december 1887. Brevet, som innehåller ornitologiska iakttagelser är avstämplat Dalarö 17 december 1887.

Inrikes lösenbrev från USA 1908, som eftersänts till Malmö och vidare till Strålsnäs, där lösen erlagt med 10 öre Oscar II.

Ett vykort, frankerat med 5 öre Gustaf V i medaljong med vattenmärke krona, avsänt från Malmö till Köpenhamn 29 maj 1911.

Frimärke, 50 öre Oscar II, avstämplat i Borås 30 december 1891.

Två provtryck av militärt svarsmärke M2, ett blått och ett i orange färg.

Två provtryck av militärmärke M2, ett blått och ett grönt.

Två provtryck av militärt- och svarsmärke på helt kuvert, ett i rött och ett brunt.

Förslagsskiss till frimärket Postsparbanken 50 år, som utgavs 1933. Skissen är utförd och signerad av Einar Forseth.

Utländska filatelistiska objekt Gåvor

Till samlingarna har Postmuseum mottagit gåvor bestående av frimärken, FDC, minnespoststämplade kuvert m m varav några presenteras här.

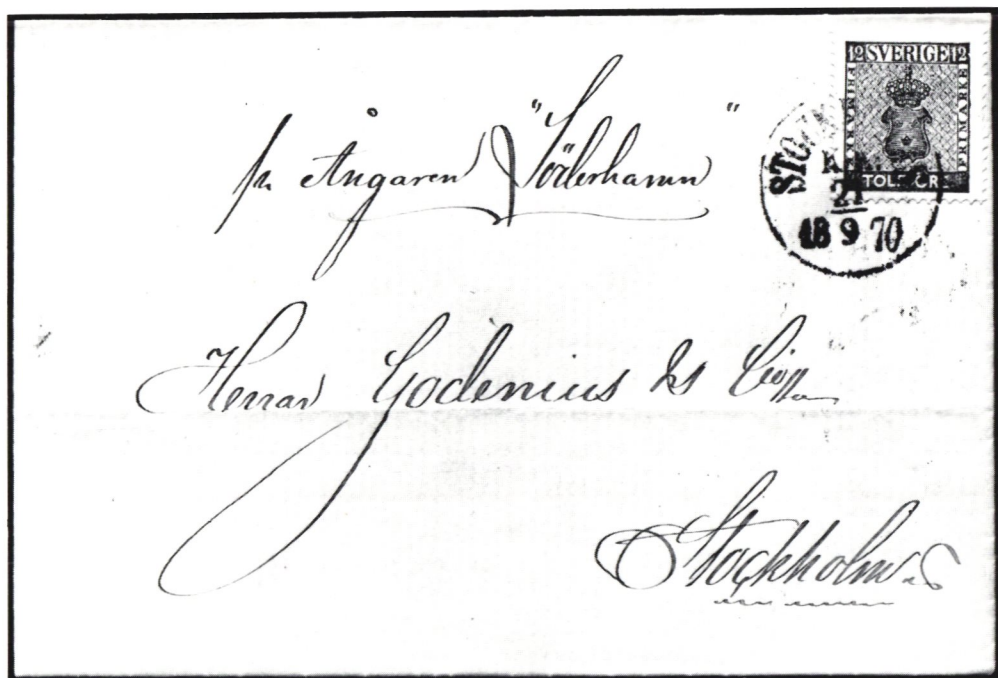
25 albumblad med amerikanska frimärken, stämplade och ostämplade, från åren 1940–1980.

327 ostämplade frimärken från Kina. Även lösen- och flygpostmärken.

Fyra ostämplade frimärken från USA, med motivet Dag Hammarskiöld och FN-

Frankokuvert sänt inom USA juni 1908. Eftersänt till Malmö via Strålsnäs där lösen erlagts med 10 öre Oscar II.

Brev befördrat med ångbåten "Söderhamn" ankomststämplat i Stockholm 21 september 1870.

skrapan. Märkena sitter parvis, och det ena av dem visar upp en färgförskjutning i trycket.

Två helark med frimärken från USA och Frankrike, utgivna till 200-årsfirandet av den franska revolutionen.

Frimärken och förstadagsbrev från Etiopien, utgivna 1988 och 1989.

Inköp

Brev och frimärken från Frankrike. Ett brev, s k »Boite Mobile», frankerat med 25 c, ett ark om 25 frimärken varav två med feltryck, ett häfte med åtta frimärken, samt fem lösa märken.

Posthistoriska föremål Gåvor

En båtmössa, enligt för Postverket fastställd modell, med tillhörande två möss-
emblem.

En R-stämpel för rekommenderade försändelser.

En nål, graverad N.O.V. Landgren på baksidan, med ett krönt postemblem i emalj på framsidan.

Ett pussel med frimärksmotiv »Siden-
svans», utgivet 1984.

Tre frimärksdosor. En, troligen nyttillverkad i mässing, en i vinröd kartongpapp. Den tredje, av svart konstmaterial, kunde inköpas som souvenir på British Empire Exhibition 1924.

Postalt sigill från Ösmo.

Ett sigillavtryck med texten »Fältpostkon-
toret Höggvarteret».

Två marinpoststämplar med klichéer av gummi, samt två marinpostsigill.

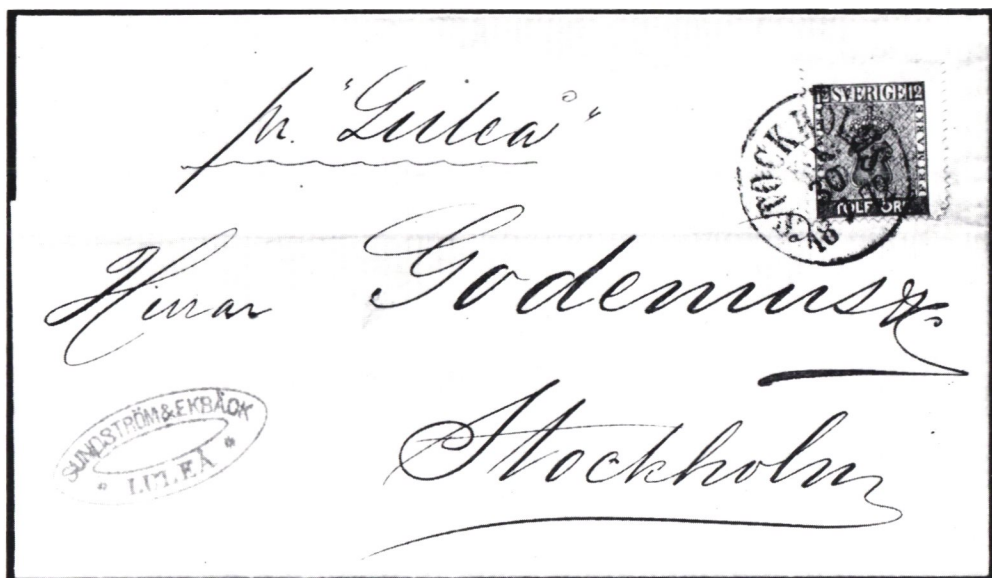
En bordduk med broderade namnteckningar, använd av personal vid postkonto-
ret Stockholm 10.

En hästpingla i brons, använd vid post-
transport med häst och kärra i Skellefteå-
trakten.

Uniformsknappar och möss-
emblem i stort antal.

Postsäck från Västtyskland.

Stämpel »Från Danmark».

Brev befordrat med ångbåten "Luleå" ankomststämplat i Stockholm 30 juli 1872.

Fotografier och dokument

Gåvor

Till foto- och dokumentsamlingarna har Postmuseum mottagit ett betydande antal vykort samt brev, förordningar, etiketter,

broschyren, Postsparbankens sparbilder, postsparbanksböcker och fotografier.

Mycket tidigt svenskt vykort avstämplat i Katrineholm den 31 december 1888 och ankomststämplat i Lund den 1 januari 1889.

Inköp

18 kuvert med innehåll, två utan samt tre lösa brev från en emigrant i USA till släkten i Sverige.

Cartes Pneumatique från Frankrike. Trycksaken, som har valören 40 c har tilläggsfrankerats med 20 c. Den är stämplat i Paris 1910.

Vykort frankerat med 5 öre ringtyp med posthorn avstämplat i Katrineholm 31 december 1888 och ankomststämplat i Lund 1 januari 1889. Bilden visar järnvägsstationen i Katrineholm.

Publik verksamhet

Postmuseum hölls under året öppet för besökare tisdagar-lördagar 11–15, onsdagar 11–20 och söndagar 11–16.

Museet har under året haft 78 000 besök (1988:57 000).

Stora tillfälliga utställningar

Svensk 1900-talskonst

–8 januari

Miljöhot – samling för naturen

27 januari–15 maj

Miljökampen Björn Gillberg invigde utställningen, som producerades i samarbete med bl a Svenska Naturskyddsföreningen, Greenpeace, Miljövaktarna m fl miljöorganisationer. Utställningen gjordes med anledning av frimärksutgåvan Djur i hotad natur som kom ut den 31 januari. Med utgångspunkt i frimärken, brev, vykort och bilder visade utställningen det natursköna i vårt land i kontrast till miljöhoten som blir allvarligare för varje dag som går. Utställningen visade också vad vi alla kan göra för att minska miljöförstörelsen.

Ångbåtar i postens tjänst

2 juni–17 september

Utställningen arrangerades i samarbete med Stiftelsen Skärgårdsbåten och landets ångbåtsföreningar. Den invigdes av ångbåtsentusiasten och redaktören Berndt

Blickfånget till utställningen "MILJÖHOT - samling för naturen". Foto Sven Tideman.

Friberg, känd från radio och TV. I utställningen presenterades ett stycke svensk kulturhistoria. Med hjälp av fotografier, historiska dokument, båtmodeller, brev och frimärken, skyltar, flaggor, brevlådor och mycket annat, skildrades ångbåtarnas gyllene tid i Sverige.

Mycket fina var de samlingar av ångbåtsstämplar och vykort som Postmuseum fick låna av Armand Månsson, Lennart Kroon och Göran Heijtz. I utställningen presenterades också de ångbåtar som finns kvar idag. Till utställningen gjordes en katalog med artiklar av Lennart Rydberg, Bo Andersson, Armand Månsson och Berndt Friberg. Ett särtryck av en artikelserie av Armand Månsson, tidigare publicerad i SFF-Filatelisten, gavs ut: »Post ombord. Ångbåtspost på annat sätt».

Samlarvurm

6 oktober–21 januari 1991

Årets mest välbesökta utställning invigdes av operasångerskan och chefen för Confindencen, Kjerstin Dellert. Hon är själv en

hängiven samlare och deltog med sin får-samling. Utställningen inleddes med en resumé över samlandets historia, alltifrån stenålderns insamling av föda till 1900-talets filmstjärnor och andra ting i massupplaga. Ett helt rum ägnades åt barns samlande. En tio-i-topp lista visade vad barn samlar på idag. Frimärken visades sig vara det mest populära samlarområdet bland barnen!

Samlarföreningen S:t Erik (Samlarförbundet Nordstjärnans stockholmsavdelning) och Sveriges frimärksungdom medverkade i utställningen.

"Det är svårt att inte samla!" Ett fritt komponerat samlarskåp lockade in besökarna i utställningen "Samlarvurm".

Foto Sven Tideman.

Små tillfälliga utställningar

Julkort genom tiderna

–29 januari

Brevduvans historia

17 februari–12 november

Distriktsläkaren och konstnären K G Rundgren visade sina akvareller och några

oljemålningar som skildrar kulturhistorien kring brevdvor genom tiderna. Postmuseum kompletterade utställningen med egna föremål och inlånad brevduvepost.

Med sabel och pistol –

svensk postiljonsbeväpning 1802–1973

–4 mars

I forna tider ansvarade postiljonen med sitt liv för att postväskan och dess innehåll skulle komma fram oskadda. Därför var hans beväpning av största betydelse. Utställningen visade, med vapen ur museets samlingar, hur postiljonens beväpning förändrades under åren 1802–1973.

Grönländska frimärken

10 mars–7 maj

En utställning med frimärken, förlagor och brev från Grönland anordnades i anslutning till Historiska museets stora evenemang »Grönländsk konst – natur och magi». Föremål från Grönland inlånades från Folkens museum Etnografiska.

Fotografen 150 år på frimärken

19 augusti–1 oktober

Att frimärkssamlare väljer motiv efter yrke är välkänt. Postmuseums f d fotograf Yngve Hellström samlar frimärken med fotoanknytning. Med hjälp av sin samling skildrade han fotografins 150-åriga historia. Postmuseum visade samtidigt ett urval bilder ur egna samlingar.

Ett liv – ett yrke.

Fotografier av brevbärare Nils Johansson

–21 maj

Utställningen med Nils Johanssons donation till Postmuseum av brevbärbilder inledde museets firande av fotografins 150-års jubileum.

Ska vi leka? Om barns lekar på frimärken

2 juni–29 oktober

I utställningen visades gamla och nya frimärken från hela världen på temat barns lekar. Lekarna illustrerade bl a med föremål inlånade från Stockholms Leksaksmuseum och Folkens museum Etnografiska.

Frimärket — det lilla grafiska bladet

7 november —

En vandringsutställning från PFA som presenterade de svenska frimärksformgivarnas arbeten, från skiss till färdigt frimärke. Utställningen har sammanställts av frimärkskonstnärerna själva.

Basutställningarna

På bottenvåningen i den posthistoriska utställningen »En brevskrivare på 1700-talet» har exponatet med Ehrensvärds brev ersatts av en utställning om Carl Michael Bellman.

Postmuseums förlagerum har omarbetats och försetts med helt nytt material. Det nyordnade förlagerummet invigdes den 19 september.

I basutställningarna på frimärksvåningen har ett antal mindre utställningar på olika teman avlöst varandra:

Picasso på frimärken, Utrotningshotade fåglar, Blommor på frimärken, Svampar på frimärken och Nobelpristagare. I Sverige-salen har under året exponaten Rekord på frimärken, »Värnamo-märkena» och Filatelistiska termer visats.

Utställningar utomlands

Postmuseum har under 1989 deltagit i följande internationella utställningar:

Löhne (Litteraturutställningen Löhne 89), Västtyskland: Postryttaren 1988 och Frimärksbilder, av Arne Carlbom.

Kuopio (Sverige-vecka i Kuopio län), Finland: »Litteratur på frimärken», »Musik, teater och konst på frimärken» och »Barnkultur».

Sofia (Bulgaria 89), Bulgarien: »Svensk posthistoria under 350 år».

Fredrikstad (Nordia 89), Norge: »Svenska Nordenfrimärken» och »Brev från Sverige till de nordiska länderna».

Paris (Philexfrance), Frankrike: »Svensk konst på frimärken» och »Brev från Sverige till Frankrike».

Mainau (The work of Czeslaw Slania), Västtyskland: Förlagor, skisser och utgivna frimärken.

Bangkok (Thaipex 89), Thailand: »Around the Swedish waterways».

Riccione (Europa 89), Italien: »The nature — a source of Joy».

Utställningar inom Sverige

Postmuseum har under 1989 deltagit i följande utställningar inom landet:

Älvsjö (Hund 89): »Hundar på frimärken».

Borlänge (Dalarnas Ornitologiska Förening): »Utröttningshotade fåglar».

Kungsör (Mälardalsträffen): »Hundar på frimärken».

Stockholm (Naturhistoriska Riksmuseet): »Svampar» och »Dinosaurier».

Linköping (Universitetet): »Miljöhot».

Karlstad (Sfu's vårkampanj): »Lantbruk» och »Sagor och legender» och »Fåglar».

Älvsjö (Antikmässan): Föremål ur museets samlingar.

Karlskrona (Carlex 89): »Svenskar i världen».

Frimärkets Dag

Järfälla: »Djur på frimärken».

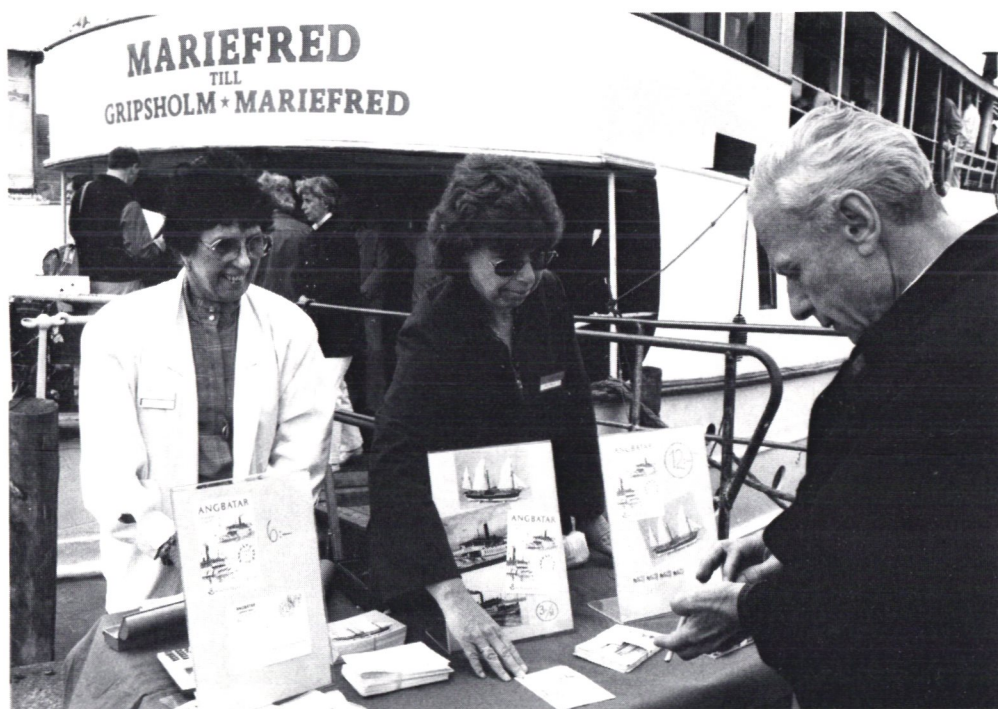
Karlstad: »Värmlandsstämplar».

Norrköping: »Fiskar på frimärken».

Borlänge: »Dalarna» och »Postdiligensser».

Program och anvisningar

Programverksamheten var i hög grad knuten till de pågående tillfälliga utställningarna. Det har bl a inneburit en mängd föredrag och även filmvisning. Föreningar och personer som medverkat i utställningarna stod för huvuddelen av föredragen.

Under utställningen "Ångbåtar i postens tjänst" öppnade Postmuseum en tillfällig ångbåtspost-expedition ombord på S/S Mariefred. Maja-Greta Jonsson-Westerlund och Karin Nygren sköter försäljningen före båtens avgång. Foto Sven Tideman.

Några specialarrangemang i anslutning till utställningarna var: Naturmarknad; miljöorganisationerna berättade om sin verksamhet och sålde sina produkter under utställningen Miljöhot. I anslutning till utställningen Brevduvans historia visade och berättade Stockholms brevduveklubb om sin verksamhet. I samband med utställningen Ångbåtar i Postens tjänst ordnades två ångbåtspostexpeditioner. En gick till Mariefred med s/s Mariefred och en till Gustavsberg förbi 100-års jubilerande Saltsjöbaden med m/s Gustavberg VII. Samlarmarknad, Vykortsbyttardag samt Bedömningspanel arrangerades under utställningen Samlarvurm i samarbete med Samlarföreningen St Erik.

Övriga programinslag var: Särskilda arrangemang i samband med frimärksutgåvor. Fototävling, miniutställning, föredrag och porträttfotografering i brevbärraruniform med anledning av Fotografiet 150 år.

Litteraturdagar i samarbete med Sveriges Filatelist Förbund. Sportlovsextra med papperstillverkning, skrivstuga, visningar och Nostippen samt arrangerat av Sfu Stockholmsdistrikt, Roligt med frimärken. Föredrag om Nobelfrimärken med anledning av Vetenskapsakademiens 250-årsjubileum. Medverkan med en Museidag i anslutning till Dagens Nyheters 100-årsjubileum. Frimärkets Dag(ar) med program i samarbete med Svenska Kennelklubben. Posthistorisk Dag i samarbete med Sällskapet för Svensk Posthistorisk Dokumentation. Julmarknad för hela familjen med program, hantverk och försäljning i samarbete med Sfu Stockholmsdistriktet.

Musikprogram arrangerades två gånger med Postens sjötrio, som dels höll en konsert med ångbåtsmusik samt spelade upp en kväll till bryggdansen. Postens saxkvintett har hållit en konsert på temat Från

En av Posttomtens nissar, Ingmar Kämpe, ser till att snälla barn får en hälsning från Posttomten. Julmarknaden 1989. Foto Sven Tideman.

Bach till Ellington. Invandrarnas kulturcentrum arrangerade ett musik- och poesiprogram på temat Hela världen.

Ungdomstävlingen Nostippen har arrangerats 19 gånger då sammanlagt 558 personer har deltagit. Dessutom har Nostippen arrangerats vid två tillfällen med totalt ca 90 deltagare under Sveriges frimärksungdoms utställning Nordjunex 89 i Huskvarna.

Följande föreningar har regelbundet hållit möten i museet: Frimärksklubben CGT, Föreningen Frimärksbörsen, Föreningen för Kinafilateli, Samlarföreningen Bältespännarna, StFF Stockholms Filatelistförening, StFFu Stockholms Filatelistförening ungdomsavdelningen, SMK Stockholms Motivsamlarklubb, samt SFB Svenska Frimärks Bytesföreningen.

Sveriges Frimärksungdom Stockholmsdistriktet har anordnat Roligt med frimärken vid 13 tillfällen och Stor frimärksby-

tardag vid ett tillfälle för barn och ungdom. De har även medverkat i sportlovsaktiviteter och varit medarrangörer i Julmarknaden. Sveriges frimärksungdom presenterade med anledning av sitt 10-årsjubileum sin verksamhet under tre dagar.

Totalt har 159 visningar genomförts för sammanlagt 2 568 personer. Av dessa var 24 visningar för 380 personer förlagda till kvällar, lördagar eller söndagar.

Marknadsföring av museet

Pressinformation om utställningar, museet och programverksamheten har regelbundet sänts ut till olika massmedia. Pressvisningar har anordnats vid utställningarnas öppnande.

Regelbunden annonsering sker varje vecka i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet under rubriken Museer. Ett par specialannonser, en för *Ångbåtar i postens tjänst* och en för butiken, har satts in i Dagens

Nyheter. Annonsering har även gjorts i fackpress och lokaltidningar samt i turisttidningar.

Affischer, vernissagekort och/eller programblad har framställts för alla utställningar och skickats ut till utvalda målgrupper som t ex bibliotek, museer, postkontor, hotell, frimärksklubbar, frimärks-handlare, skolor och studieförbund, kulturinstitutioner, föreningar m m.

Till *Ångbåtar i postens tjänst* och *Samlar-vurm* trycktes affischer (70×100) som anslags i T-banan, kulturaffischplatser samt stolpar och busshållplatser över hela Storstockholm.

Museets programblad fick en ny utformning, mera lik en tidning och fick namnet Nytt på Postmuseum.

Museet deltog med informativa miniutställningar på postkontoren Nacka 6 och Stockholm 16 på Drottninggatan samt på biblioteket i Mörby centrum och på Antikmässan i Älvsjö. I några av fallen visades föremål från Postmusei samlingar.

Biblioteket

Biblioteket har hållit öppet tisdagar-fredagar 11–15, onsdagar 11–20 (ej juni-augusti).

Nyförvärv av böcker och kataloger har uppgått till 276 varav 77 gåvor från enskilda och institutioner. Biblioteket har också utökats med ca 400 auktionskataloger samt 184 tidskriftsångångar.

3 411 dokument har införts i databasen BOOK. Det totala antalet dokument som var införda vid årets slut var 12 593.

Biblioteket har haft 2 304 besök samt expedierat 2 083 utlån. Den 10–12 februari 1989 arrangerade biblioteket tillsammans med Sveriges Filatelist-Förbund litteraturdagar på Postmuseum. Övriga medverkande var Sigurd Tullberg, Sfu Sveriges Frimärksungdom-Stockholmsdistriktet samt SSPD Sällskapet för Svensk Posthistorisk Dokumentation.

Den 1 april införde bibliotekets nya låne-regler med bl a införande av bötesbelopp vid överdrag av lånetiden. Under året har ett stort antal böcker och tidskrifter av posthistorisk art förts över till biblioteket från Postens arkiv- och förlagstjänst.

Museibutiken

I samband med att PFA Svenska Frimärkens butik på Vasagatan lades ner den 1 mars 1989 utökades verksamheten i Postmuseums butik. Efter stängningen av PFA-butiken har försäljningen i butiken i det närmaste fyrdubblats jämfört med föregående år.

Under hösten genomgick Postmuseums butik en omfattande ombyggnad för att möta den ökade kundtillströmningen. Ett angränsande utställningsrum integrerades med butiken.

Vid upptagning av öppningen mellan butiken och det nya rummet upptäcktes ett gammalt valv som återställdes i sitt ursprungliga skick. Härigenom disponerar butiken, utöver kassaplatsen i den yttre entréhallen, två vackra rum med ursprungliga kryssvalvstak från 1600-talet

Museets butik har varit öppen för försäljning av frimärken, vykort, litteratur, samlatillbehör och souvenirer samt mottagande av vanliga och rekommenderade brev.

Den nya Skansenstämpeln som togs i bruk den 12 maj 1989.

Allmänt

Efter beslut av generaldirektören överfördes ansvaret för driften av posthuset på Skansen till Postmuseum under 1989.

Posthuset kommer ursprungligen från Virserums samhälle i Småland. Huset uppfördes i mitten på 1800-talet och fick sin nuvarande utformning under 1800-talets senare hälft. Posthuset inrymde postkontor och bostad åt postmästaren under åren 1895–1911. 1962 slöt Posten och Nordiska museet ett avtal enligt vilket Posten skulle stå för nedmontering, transport och viss del av kostnaden för återuppbyggnaden av huset på Skansen. Posthuset övergick därefter i Skansens ägo och Posten svarade för viss postal verksamhet i posthuset. Posthuset på Skansen har un-

der 1989 hållits öppet alla dagar under tiden 12 maj–31 augusti samt under Skansens julmarknad, de tre första söndagarna i advent. Till öppningsdagen den 12 maj togs en ny datumstämpel i bruk.

I samband med frimärksutgivning har extra försäljning och mindre arrangemang ordnats i Postmuseum vid sex tillfällen. Under dessa dagar har museet haft förlängt öppethållande till kl 18. Under Frimärkets Dag den 7 oktober deltog Postmuseum med ett försäljningsstånd i Gallerian.

Posthuset Skansen. Foto Sven Tideman.

2.3 1988

dar

ROLIGT MED FRIMÄRKEN

187

Minnespoststämplarna använda i Postmuseum 1989

Förteckning på personer och institutioner som under år 1989 lämnat gåvor till Postmuseum

(Adressort Stockholm om ej annat anges)

Adler Ivan, Lidingö
Almqvist Rune, Bandhagen
Anderberg Ulla
Awes Ragnhild Sigbritt Margareta
Banque du timbre, Luxemburg
Bogdanoff Orvo, Finland
Borin Margareta och Karl, Sollentuna
British Philatelic Trust, Storbritannien
Brockenhuus von Löwenhielm Hasse, Gånghester
Broodh Gösta, Vaxholm
Broström Margit, Farsta
Bundespostmuseum, Västtyskland
Bökset Roar
Claeson Johan
Danielsson Harald, Klintehamn
Department of Postal Service, Cypern
Directorate General of Posts, Taiwan
Direzione Generale Poste e San Marino
E W Larssons Frimärksaffär
Ehrén Svenolov
Einarsson Peter, Skärholmen
Emmaboda Filatelistförening, Emmaboda
Engelska Postverket, Storbritannien
Ericson Yonna, Solna
Eriksson Ingrid, PFA, Kista
Erlandsson Stig, Svenljunga
Föreningen Postmusei Vänner
Gard Britt-Marie, Eneryda
Geyh J, Västtyskland
Granér Gösta, Bromma
Grums Frimärksklubb, Grums
Grönlands Postvaesen og Det Grönlandske Selskab, Danmark
Gustafsson Mats, Malmö
Hedblom Sune, Bollnäs
Hillerslätt L-G
Holden Olle
Holmblad Sven, Onsala
Holtzman Berta, Skärholmen
Hörnström Karl Bo via Eva, Saltsjö-Boo
Johansson Une, Rimbo
Jørgensen Jens Peter, Danmark
Kallas Vello

Karasek Jan, Tjeckoslovakien
 Keiser George M, USA
 Knabe Linné
 Kuzma T W, Australien
 Landgren Gunvor, adjunkt, Malmö
 Larsson Ylva, Klintehamn
 Leiler Tor-Erik, Vallentuna
 Lindblad Börje, Täby
 Lindgren Erik, Växjö
 Lindström Lars W, Mariehamn, Finland
 Lundqvist Per, Västerås
 Lättman Ulf G, Järfälla
 Löwenhielm Georg, Haninge
 Madgård Verner, Karlstad
 Martin-Jonsson Anna-Greta
 Mobile Post Office Society, USA
 Mörkberg Lars, Strängnäs
 National Postal Museum, Storbritannien
 Nilsson Börje
 Nobelstiftelsen, Stig Ramel
 Norberg May-Brit, Danderyd
 Näsvall Jenny, Idre
 Ojaste Elmar, Västra Frölunda
 Olrog Frank, Bromma
 Oscarsson Eric, Mora
 Pettersson Britta, Bräcke
 Portefaix Bertil, Bromma
 Post- och Telegrafverket i Finland
 Posten i Ödeshög

Rabén Karin, Haninge
 Ringnell Gert, Sundbyberg
 Ringström Sigurd, Trelleborg
 Rådth-Nilsson Gunhild, Helsingborg
 SAS Philatelic Club
 Samlerdienst, Västtyskland
 Sandström Gunne, Skara
 Scheps J, Frankrike
 Schwaneberger Verlag GmbH, Tyskland
 Skoglund Britta, Bromma
 Stockholms Polisdistrikt
 Sundberg Carl G, Storfors
 Sundholm Folke, Linköping
 Sveriges Filatelist Förbunds Förlag
 Sääf-Bergqvist Ellen
 Tillberg Lillemor
 Turesson Tage
 Ungerska Postverket, Ungern
 Västtyska Postverket, Västtyskland
 Wettbewerbsausstellung, Västtyskland
 Wigren Åke, Mjölby
 Ylismaa Ilpoo, Finland
 Zillén Torsten
 Zumstein & Cie, Schweiz
 Östersunds Filatelistförening, Östersund
 Åhls Hembygdsförening, Insjön
 Åreng Anders, Bräcke
 von Krusenstjerna Henrik